

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Davidem Kryskou ve věci

žalobce: **A. C.**, narozen X
státní příslušník Moldavské republiky
bytem X
zastoupen advokátem JUDr. Petrem Novotným
sídlem Archangelská 1568/1, Vršovice, Praha 10

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, Holešovice, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 9. 2021, č. j. OAM-734/ZA-ZA11-K01-2021,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 9. 2021, č. j. OAM-734/ZA-ZA11-K01-2021, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 8 228 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta JUDr. Petra Novotného.

Odůvodnění:

Vymezení věci a obsah podání účastníků

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), podanou u Krajského

soudu v Brně a usnesením tohoto soudu ze dne 3. 1. 2022, č. j. 32 Az 43/2021-22, postoupenou soudu zdejšímu, domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný jako zjevně nedůvodnou zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném ke dni podání žádosti (dále jen „zákon o azylu“).

2. Žalobce namítá, že žalovaný nepostupoval při vydání napadeného rozhodnutí v souladu se zákonem, neboť v zemi původu žalobce panuje v současné době katastrofální ekonomická situace, množí se případy vražd, není zde bezpečno pro civilní obyvatelstvo a nejedná se o demokratickou zemi. V případě návratu do země původu se tak obává o svůj život, jelikož „země je fakticky na pokraji občanské války“. Z těchto důvodů je žalobce přesvědčen, že splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Žalovaný dále podle žalobce porušil § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), jelikož nezjistil stav věci, o němž nejsou významné pochybnosti, a v rozsahu nezbytném vzhledem k okolnostem případu, a dále § 50 odst. 2 správního řádu, jelikož si neopatřil dostatečné podklady pro své rozhodnutí. Kvůli špatné bezpečnostní situaci pro civilní obyvatelstvo a závažnému porušování lidských práv nelze zemi jeho původu označit za bezpečnou.
3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že trvá na svém závěru, že žalobce neprokázal, že v jeho případě nelze zemi původu považovat za bezpečnou. Navrhl proto, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Splnění procesních předpokladů

4. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (§ 32 odst. 1 zákona o azylu), osobou k tomu oprávněnou a že splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou. Soud napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.).
5. Podle § 75 odst. 1 s. ř. s. vychází soud při přezkoumání rozhodnutí správního orgánu ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Článek 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“) vyžaduje, aby soudy přezkoumávající rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany posuzovaly projednávaný případ podle právního a skutkového stavu ke dni rozhodnutí soudu. Členské státy Evropské unie byly povinny výše uvedené pravidlo transponovat do vnitrostátního právního řádu do 20. 7. 2015 (srov. čl. 51 odst. 1 procedurální směrnice). Protože doposud nebyly do českého právního řádu požadavky čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice promítnuty, ačkoliv transpoziční lhůta již uplynula, a žádost žalobce o mezinárodní ochranu byla v projednávané věci podána po tomto datu, může se žalobce dovolávat v mezích její působnosti přímého účinku uvedeného článku procedurální směrnice. Ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s. se pak neužije.
6. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání, neboť pro takový postup byly splněny podmínky podle § 76 odst. 1 s. ř. s.

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

7. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce požádal dne 27. 8. 2021 o udělení mezinárodní ochrany. Ke své žádosti uvedl, že je státním příslušníkem země původu, má moldavskou národnost, dorozumí se rusky a moldavsky. Je bez náboženského vyznání a nemá žádné

politické přesvědčení, není členem žádné politické strany ani politické skupiny. Je svobodný a bezdětný. Na území ČR přicestoval 1. 9. 2020 přes Ukrajinu, Rumunsko, Maďarsko a Slovensko. Je zdravý. O mezinárodní ochranu dříve nežádal. Jako důvod své žádosti uvedl, že má v zemi původu nemocnou matku, která je na invalidním vozíku a o kterou se musí finančně postarat. Protože v zemi původu není práce a celková ekonomická situace je tam špatná, chtěl by zůstat v ČR a pracovat zde, aby mohl i nadále finančně podporovat matku. Jiné důvody žalobce neuvedl.

8. Dne 7. 9. 2021 byl se žalobcem proveden pohovor. Z něj mimo jiné vyplývá, že důvodem žalobcova odjezdu ze země původu byla nemožnost najít si práci. Do ČR přicestoval na radu kamaráda, který mu zde pomohl najít brigádu na stavbě. Žalobce pracoval až do února 2021, kdy bylo při policejní kontrole zjištěno, že nemá pracovní povolení, načež mu bylo uloženo správní vyhoštění. Žádost o mezinárodní ochranu podal, aby mohl v ČR legálně pobývat. Peníze, které žalobce posílá své matce a sestře, využívají na zajištění životních potřeb a nákup léků, jelikož jediným příjmem rodiny je pouze důchod matky. Sestra žalobce nepracuje. Na otázku, jaká by byla jeho situace v případě návratu do země původu, odpověděl žalobce, že by na tom byli ekonomicky špatně, peníze by jim stačily pouze na chleba. Práci by sice mohl najít ve větším městě, ale náklady na dopravu a ubytování jsou tak vysoké, že by z výdělku nic nezbylo.
9. Součástí správního spisu je dále dokument Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, oddělení zahraničních a evropských záležitostí, „*Moldavsko*“ ze dne 28. 7. 2021 týkající se hodnocení Moldavska jako bezpečné země původu (dále jen „Hodnocení“) a zpráva České tiskové kanceláře ze dne 6. 8. 2021 „*Moldavský parlament vyslovil důvěru vládě premiérky Gavrilițaové*“ (dále jen „zpráva ČTK“).
10. Opatřením ze dne 9. 9. 2021 žalovaný vyrozuměl žalobce o možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí. Z úředního záznamu žalovaného ze dne 20. 9. 2021 vyplývá, že se žalobce ani jeho zástupce k tomuto seznámení nedostavili.
11. Dne 15. 9. 2021 žalobce prostřednictvím svého zástupce doručil podání označené jako „*vyjádření k seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí*“, v němž poukazuje na katastrofální ekonomickou situaci, která v zemi původu žalobce v současné době panuje a na množící se případy vražd. V zemi původu není pro civilní obyvatelstvo bezpečno a i s ohledem na poslední politický vývoj se nejedná o demokratickou zemi. V případě svého návratu se obává o život a zdraví. Civilní obyvatelstvo je vystaveno perzekucím a násilnostem. V případě návratu by mohl být vystaven hrozbě mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Z těchto důvodů je přesvědčen, že splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany.
12. Napadené rozhodnutí si žalobce nepřevzal, a bylo mu tak doručeno fikcí podle § 24a zákona o azylu dne 15. 10. 2021.
13. Napadeným rozhodnutím žalovaný rozhodl tak, jak je uvedeno v bodu 1 tohoto rozsudku. Žalovaný v odůvodnění mimo jiné konstatuje, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti žalobce jsou ekonomické potíže v zemi původu a legalizace pobytu v ČR. Při hodnocení žádosti vycházel především z výpovědi žalobce a informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v zemi původu žalobce, konkrétně z Hodnocení a zprávy ČTK. Na základě těchto podkladů dospěl k závěru, že lze v případě žalobce zemi jeho původu pokládat za bezpečnou ve smyslu zákona o azylu. Žalobce neunesl důkazní

břemeno a břemeno tvrzení, jelikož neprokázal nedodržování mezinárodních závazků a porušování práv občanů. Ačkoliv Hodnocení upozorňuje též na zásadní nedostatky v dodržování zákonů, porušování lidských práv v soudnictví, vězeňství a psychiatrických léčebnách a na skutečnost, že v zemi původu žalobce nelze vyloučit pronásledování ve formě nepřiměřeného nebo diskriminačního trestního stíhání či trestání především politických oponentů, jejich obhájců, ochránců lidských práv či aktivistů občanské společnosti, konstatuje žalovaný, že žalobce „*do této kategorie rozhodně nespadá*“. Tvrzení žalobce o tom, že v zemi původu panuje katastrofální ekonomická situace, dochází k vraždám a nejedná se o demokratickou zemi, nepovažoval žalovaný za dostatečná pro závěr, že země původu žalobce není bezpečnou. Důsledkům ekonomické situace v zemi, včetně zvýšené kriminality, jsou vystaveni všichni občané. Tato tvrzení tak nevyvrací informace o zemi původu, které si pro posouzení žádosti žalovaný obstaral. V této souvislosti žalovaný upozornil na možnost využít dostupné prostředky právní ochrany, konkrétně žalovaný jmenuje veřejného ochránce práv či domácí i mezinárodní skupiny, které vyšetřují případy týkající se lidských práv. O účelovosti žádosti žalobce svědčí také skutečnost, že žádost o mezinárodní ochranu podal až po uplynutí doby, po kterou mohl v ČR pobývat bez víza.

Posouzení žaloby soudem

14. Podle čl. 37 odst. 1 procedurální směrnice mohou členské státy za účelem posuzování žádostí o mezinárodní ochranu ponechat v platnosti nebo přijmout právní předpisy, které v souladu s přílohou I umožňují označit na vnitrostátní úrovni bezpečné země původu.
15. Podle čl. 37 odst. 2 procedurální směrnice zajistí členské státy pravidelný přezkum situace ve třetích zemích označených jako bezpečné podle tohoto článku.
16. Podle čl. 37 odst. 3 procedurální směrnice se hodnocení, zda je země v souladu s tímto článkem bezpečnou zemí původu, zakládá na řadě zdrojů informací, zejména informací z jiných členských států, od Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu [nyní Agentura Evropské unie pro otázky azylu], Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, Rady Evropy a jiných významných mezinárodních organizací.
17. Podle přílohy I procedurální směrnice se země považuje za bezpečnou zemi původu, pokud lze na základě tamější právní situace, uplatňování práva v rámci demokratického systému a obecné politické situace prokázat, že v ní obecně a soustavně nedochází k pronásledování podle článku 9 směrnice 2011/95/EU, k mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení či trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Při tomto hodnocení se vezme v úvahu mimo jiné rozsah, v jakém je poskytována ochrana proti pronásledování nebo špatnému zacházení prostřednictvím (a) příslušných právních předpisů země a způsobu, jakým se uplatňují; (b) dodržování práv a svobod stanovených v Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod nebo Mezinárodním paktu o občanských a politických právech nebo Úmluvě OSN proti mučení, a to zejména práv, od nichž se podle čl. 15 odst. 2 uvedené evropské úmluvy nelze odchýlit; (c) dodržování zásady nenavrácení podle Ženevské úmluvy; (d) systému účinných opravných prostředků proti porušování těchto práv a svobod.
18. Podle čl. 36 odst. 1 procedurální směrnice lze třetí zemi, která je v souladu s touto směrnicí označena za bezpečnou zemi původu, po jednotlivém posouzení žádosti považovat ve

vztahu k určitému žadateli za bezpečnou zemi původu, pouze pokud (a) žadatel má státní příslušnost této země, nebo (b) žadatel je osobou bez státní příslušnosti a dříve v této zemi běžně pobýval a žadatel nepředložil žádné závažné důvody pro to, aby tuto zemi nebylo možno v jeho konkrétní situaci považovat za bezpečnou a mohl tak být uznán za osobu požívající mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU.

19. Podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu se bezpečnou zemí původu rozumí stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, (1) ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, (2) který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a, (3) který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a (4) který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.
20. Podle § 86 odst. 4 zákona o azylu Ministerstvo vnitra vyhláškou stanoví seznam bezpečných zemí původu, bezpečných třetích zemí a evropských bezpečných třetích zemí. Seznamy zemí stanovené vyhláškou Ministerstva vnitra přezkoumá nejméně jedenkrát v kalendářním roce.
21. Podle § 2 bodu 15 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, ve znění vyhlášky č. 68/2019 Sb. považuje Česká republika za bezpečnou zemi původu Moldavsko, s výjimkou Podněstří.
22. Podle § 16 odst. 2 zákona o azylu se jako zjevně nedůvodná zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.
23. Podle § 23c písm. c) zákona o azylu mohou být podkladem pro vydání rozhodnutí přesné a aktuální informace z různých zdrojů o státu, jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství o státu jejího posledního trvalého bydliště.
24. Žalobce zpochybňuje závěr žalovaného o tom, že země jeho původu je bezpečnou zemí původu, a dále namítá, že žalovaný napadeným rozhodnutím porušil § 50 odst. 2 a § 3 správního řádu, jelikož si pro napadené rozhodnutí neopatřil dostatečné podklady, respektive nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.
25. Soud na úvod připomíná, že země původu žalobce byla do vnitrostátního seznamu bezpečných zemí původu zařazena vyhláškou č. 68/2019 Sb. V odůvodnění k návrhu této vyhlášky (<https://apps.odok.cz/veklep>; č. j. předkladatele MV-120060-4/OBP-2018) se uvádí, že tento seznam byl rozšířen o další země (včetně země původu žalobce) po vyhodnocení, které bylo provedeno na základě informací Ministerstva zahraničních věcí a informací z veřejně dostupných zdrojů, přičemž byla zjištěna a zhodnocena situace z hlediska uplatňování práva v rámci demokratického systému a obecné politické situace v jednotlivých zemích. Na základě toho pak předkladatel (žalovaný) v odůvodnění návrhu vyhlášky konstatoval, že v těchto zemích obecně a soustavně nedochází k pronásledování podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU nebo k mučení nebo

nelidskému či ponižujícímu zacházení či trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Konkrétně země původu žalobce byla podle citovaného odůvodnění do vnitrostátního seznamu bezpečných zemí původu zařazena na základě zdrojů několika institucí a organizací, jako jsou Amnesty International, Evropská služba pro vnější činnost (EEAS), Evropská migrační síť (EMN), Freedom House, Ministerstvo zahraničních věcí USA, OSN a UNHCR. Dále odůvodnění návrhu vyhlášky mimo jiné obsahuje výčet základních smluv o lidských právech, jichž je země původu žalobce smluvní stranou, stručný popis procesu přistoupení k EU, základní charakteristiku země z hlediska lidských práv (včetně azylového systému a konstatování o nemožnosti uložení trestu smrti).

26. Jedním z projevů zásady, že označení země původu jako bezpečné pro účely procedurální směrnice a zákona o azylu nemůže být absolutní zárukou bezpečnosti státních příslušníků dané země (odst. 42 odůvodnění procedurální směrnice) představuje povinnost členských států provádět pravidelné přezkumy situace v těchto zemích na základě řady zdrojů informací za účelem zajištění řádného používání pojmů bezpečné země na základě aktuálních informací (čl. 37 odst. 2 procedurální směrnice). Pokud přitom členský stát získá informace o tom, že v zemi, kterou označil za bezpečnou, se situace v oblasti lidských práv významně změnila, měl by zajistit co nejrychlejší přezkum situace a případně přehodnotit označení této země jako bezpečné (odst. 48 odůvodnění procedurální směrnice). Povinnost žalovaného k pravidelnému přezkumu seznamu bezpečných zemí původu (včetně země původu žalobce) vyplývá z § 86 odst. 4 zákona o azylu, podle kterého tak má činit nejméně jedenkrát v kalendářním roce.
27. Z rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 20. 10. 2021, č. j. 41 Az 58/2020-52, č. 4270/2022 Sb. NSS, vyplývá, že právo na účinný opravný prostředek podle čl. 46 procedurální směrnice a čl. 47 Listiny základních práv Evropské unie vyžaduje, aby soud při přezkumu rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2 zákona o azylu měl možnost přezkoumat, zda příslušná země splňuje podmínky podle přílohy I procedurální směrnice a § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Z citovaného rozsudku dále plyne, že žalovaný může žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítnout jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, pouze pokud informace o zemi zařazené na seznam bezpečných zemí původu, které jsou součástí správního spisu, dokládají, že tato země skutečně splňuje podmínky podle přílohy I procedurální směrnice a § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu.
28. Na tyto závěry navázal rozsudek NSS ze dne 12. 10. 2022, č. j. 10 Azs 161/2022-56. Z něj vyplývá, že žalovaný může zamítnout žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, pokud dodržel požadavky na pravidelnost přezkumu statusu bezpečné země původu podle čl. 37 odst. 2 procedurální směrnice ve spojení s § 86 odst. 4 zákona o azylu. Žalovaný musí přezkoumat bezpečnost země alespoň jednou za kalendářní rok a musí též soustavně sledovat situaci v bezpečné zemi původu a v případě náhlých či významných změn situace zvážit přehodnocení bezpečnosti. NSS dodal, že žalovaný může žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítnout jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, pokud při označení bezpečné země původu vycházel též z čl. 37 odst. 3 procedurální směrnice. Pokud ze zdrojů tam uvedených plynou poznatky o tom, že konkrétní země není nebo nemusí být bezpečná, musí žalovaný případné označení země původu za bezpečnou důkladně vysvětlit.

29. S ohledem na obsah žalobních bodů a uvedené judikatorní závěry se tedy soud zabýval tím, zda informace o zemi původu žalobce, které jsou součástí správního spisu, splňují výše uvedené požadavky, tedy zda: (1) žalovaný dodržel požadavky na pravidelnost přezkumu statusu bezpečné země původu, (2) žalovaný při označení země původu žalobce jako bezpečné vzal v úvahu informace ve smyslu čl. 37 odst. 3 procedurální směrnice a zda v případě poznatků o tom, že není nebo nemusí být bezpečnou zemí, důkladně vysvětlil její označení za bezpečnou zemi původu a (3) informace o zemi původu žalobce, které jsou součástí správního spisu, zejména Hodnocení, dokládají, že tato země skutečně splňuje podmínky přílohy I procedurální směrnice a § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu.
30. Závěr žalovaného o tom, že země původu žalobce je nadále bezpečnou zemí původu, se zakládá na Hodnocení a zprávě ČTK. Jelikož napadené rozhodnutí bylo vyhotoveno dne 29. 9. 2021 a vydáno dne 15. 10. 2021, lze uzavřít, že požadavek na pravidelný přezkum statusu země původu žalobce jako bezpečné země původu aspoň jednou ročně byl v tomto případě dodržen.
31. Soud se dále zabýval tím, z jakých zdrojů žalovaný při hodnocení země původu žalobce jako bezpečné vycházel a zda při tom vzal v úvahu informace ze zdrojů uvedených v čl. 37 odst. 3 procedurální směrnice. Hodnocení čerpá svá zjištění z různých zdrojů, na které průběžně odkazuje. Zejména se jedná o státní orgány ČR (Ministerstvo zahraničních věcí), zahraniční státní orgány (Ministerstvo zahraničních věcí USA), mezinárodní organizace (EU, OBSE, Rada Evropy), neziskové organizace (Amnesty International, Freedom House) či veřejnoprávní média (ČTK).
32. Zdroje, které výslovně zmiňuje čl. 37 odst. 3 procedurální směrnice, se tak ve stěžejním podkladu žalovaného (Hodnocení) objevují pouze okrajově či vůbec. Informace převzaté z Rady Evropy zahrnují pouze statistiky týkající se podpisů a ratifikací smluv zemí původu žalobce a zprávu „*Moldavská republika slaví 26 let členství v Radě Evropy*“. Informace jiných členských států se v Hodnocení vyskytují pouze ve formě zmínky, že také Francie (spolu s Velkou Británií a Norskem) řadí Moldavsko na seznam bezpečných zemí původu. Agenturu EU pro otázky azylu a UNHCR pak Hodnocení jako zdroj nepoužívá vůbec.
33. Hodnocení tedy požadavky procedurální směrnice a výše citované judikatury, pokud jde o zdroje informací, z nichž má žalovaný při hodnocení zemí bezpečného původu vycházet, nesplňuje. Ačkoliv si je soud vědom, že čl. 37 odst. 3 procedurální směrnice „*nelze chápat dogmaticky*“, je důležité, „*aby ministerstvo pravidelně z těchto zdrojů vycházelo*“ (rozsudek NSS č. j. 10 Azs 161/2022-56, bod 26). Tak tomu však v projednávané věci nebylo.
34. Vedle toho Hodnocení neodpovídá požadavkům směrnice ani po obsahové stránce, tedy ve smyslu třetího požadavku (srov. bod 29 tohoto rozsudku). Hodnocení v první části rekapituluje kritéria pro hodnocení bezpečné země původu jak podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu i podle přílohy I procedurální směrnice. Jelikož § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu kritéria pro označení bezpečné země původu provádí nepřesně a neúplně, je nutné je vykládat eurokonformně a kritéria, která v zákoně o azylu chybí, je pak třeba zohlednit na základě přímého účinku procedurální směrnice.
35. Ačkoliv členění Hodnocení odpovídá spíše kritériím zákona o azylu, pojednává i o kritériích podle čl. 37 odst. 3 procedurální směrnice. Kromě toho však, že je Hodnocení velmi stručné (samotné hodnocení bez poznámek pod čarou čítá přibližně dvě strany čistého textu), nelze podle názoru soudu z jeho obsahu učinit závěr, že země původu žalobce splňuje podmínky přílohy I procedurální směrnice. Hodnocení nejprve

rekapituluje politický vývoj posledních let, zejména zvolení „prozápadni prezidentky“, což žalovaný doplnil zprávou ČTK o jmenování prozápadni vlády. Pokud jde o právní rámec, shrnuje Hodnocení ústavní garance a mezinárodní závazky země původu žalobce i některé reformní snahy ve spolupráci s EU, Radou Evropy, OSN či UNHCR, mimo jiné také v oblasti občanských a politických práv a poskytování ochrany uprchlíkům.

36. Pokud však jde o uplatňování práva, konstatuje Hodnocení, že „přes přijatou právní úpravu vykazuje realita dodržování zákonů a předpisů zásadní nedostatky zejména v soudnictví, což dokazuje i stoupající počet podání k Evropskému soudu pro lidská práva“. K porušování lidských práv dochází podle Hodnocení „nejčastěji ve vězeňském systému a v psychiatrických léčebnách, a to nejen ze strany policistů či dozorců ve věznicích, ale rovněž ze strany spoluvězňů“. Hodnocení uzavírá, že „[a]čkoliv Moldavsko má v legislativě zakotveny prostředky proti porušování lidských práv a svobod, v realitě nejsou dostatečně aplikovány“. V Hodnocení se lze dále dočíst, že se v zemi původu žalobce „nedá vyloučit existence případů pronásledování podle definice v čl. 9 směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 spadajících zejména do kategorie „nepřiměřené nebo diskriminační trestní stíhání nebo trestání“ a týkajících se ve velké míře především politických oponentů, jejich obhájců, ochránců lidských práv nebo aktivistů občanské společnosti“. Hodnocení se věnuje také zásadě nenavrácení, přičemž uvádí, že země původu žalobce se v roce 2002 připojila k systému Úmluvy o právním postavení uprchlíků a tato zásada je zakotvena i v tamějším zákoně o azylu. Zároveň však upozorňuje na případ závažného porušení této zásady v roce 2018, kdy v rozporu s touto zásadou došlo k vyhoštění sedmi tureckých občanů.
37. Na základě informací o zemi původu žalobce, které jsou součástí správního spisu, tak nelze podle soudu učinit jednoznačný závěr, že (nadále) splňuje podmínky pro označení za bezpečnou zemi původu ve smyslu přílohy I procedurální směrnice a § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Výše citované informace o uplatňování práva naopak vyvolávají pochybnosti o splnění těchto kritérií. Napadené rozhodnutí ani Hodnocení zároveň neobsahují jakékoli odůvodnění, proč lze i přes tyto nedostatky zemi původu žalobce považovat za bezpečnou zemi původu.
38. Soud proto shrnuje, že závěr, že je možné zemi původu žalobce ve vztahu k němu považovat za bezpečnou zemi původu, nemá ve správním spise dostatečnou oporu. Z uvedených důvodů se soud otázkou, zda žalobce v předcházejícím řízení vyvrátil domněnku § 16 odst. 2 zákona o azylu, nemohl ani zabývat.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

39. Vzhledem k tomu, že skutkový stav, který vzal žalovaný za základ svého rozhodování, vyžaduje podstatné doplnění, soud napadené rozhodnutí zrušil [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.] a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
40. Bude-li žalovaný v dalším řízení rozhodovat ve zjednodušeném řízení podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, obstará si pro své rozhodnutí dostatečné podklady, které budou jasně dokládat, že země původu žalobce i nadále splňuje podmínky procedurální směrnice a zákona o azylu pro označení za bezpečnou zemi původu, anebo důkladně vysvětlí, proč lze tuto zemi i přes zjištěné nedostatky za bezpečnou zemi původu označit. Nebudou-li tyto podmínky splněny, bude muset žalovaný posoudit žádost žalobce o udělení mezinárodní

ochrany ve standardním řízení.

41. O nákladech řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem účastník, který byl ve věci plně úspěšný. Žalovaný neměl ve věci úspěch, nemá proto na náhradu nákladů řízení právo. Žalobce měl ve věci úspěch, a proto mu náhrada nákladů řízení náleží. Soud tedy přiznal žalobci náhradu nákladů řízení spočívající v nákladech souvisejících s jeho zastoupením advokátem. Zástupce žalobce provedl v řízení dva účelné úkony právní služby po 3 100 Kč [převzetí a příprava zastoupení a sepsání žaloby – § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů]. K odměně za právní služby v souhrnné výši 6 200 Kč byla přičtena paušální částka jako náhrada hotových výdajů ve výši 2 x 300 Kč podle § 13 odst. 4 téže vyhlášky. Zástupce žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto je součástí odměny za zastupování a náhrady hotových výdajů též náhrada za daň z přidané hodnoty ve výši 21 % z částky 6 800 Kč (1 428 Kč). Náhradu nákladů řízení v celkové výši 8 228 Kč je žalovaný povinen uhradit podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů ve spojení s § 64 s. ř. s. k rukám zástupce žalobce, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 30. prosince 2022

JUDr. David Kryška, v. r.
samosoudce